

NL

MARINDE VAN DER BREGGEN nd.nl/nederland BEELD ANP / LEX VAN LIESHOUT EN KOEN VAN WEEL

Weg met het wegwerpplastic

... Plastic wegwerpartikelen waar een betaalbaar alternatief voor is mogen niet meer verkocht worden.

... Dat vindt de Europese Commissie de manier om de strijd aan te gaan met de plastic soep.

► BRUSSEL

Lekker makkelijk tijdens een verjaardag, die plastic bordjes. Als alle gasten vertrokken zijn, gooi je ze zo in de vuilnisbak. Maar dat kan straks wellicht niet meer. Want de Europese Commissie wil de verkoop van plastic wegwerpartikelen gaan verbieden. Plastic bestek, borden, roerstaafjes, wattenstaafjes en ballonstokjes behoren dan tot het verleden. De Europese Commissie – het uitvoerend orgaan van de Europese Unie, verantwoordelijk voor onder andere het indienen van wetsvoorstellen – wil op deze manier het plastic afval dat in de zee terechtkomt en op stranden aanspoelt, terugdringen. Om dat te bereiken, focussen ze op maatregelen tegen de tien meest gevonden afvalvoorwerpen op de Europese stranden.

Naast het uitbannen van de plastic wegwerpartikelen wil de commissie bedrijven mee laten betalen aan het opruimen van hun verpakkingsmateriaal. Het gaat dan vooral om plastic bekken, verpakkingen voor eten- en drank, plastic tasjes, snoeppapier, chipszakjes en sigarettenpeuken. Bovendien moet in 2025 90 procent van alle plastic flessen weer ingezameld worden. Van producten als ballonnen, vochtige doekjes en maandverband moet op de verpakking duidelijker worden aangegeven dat ze plastic bevatten. De tien plastic items die het vaakst worden aangetroffen op Europese stranden, zijn samen goed voor 43 procent van al het strandafval. Nog eens 27 procent komt van vis- en zeevruchten. Frans Timmermans, vicevoorzitter van de Europese Commissie, noemt het plastic afval een 'ontegen-

De helft van alle plastics die in zee terechtkomen, zijn wegwerpartikelen die slechts één keer gebruikt worden.

zeggelijk groot probleem'. 'Europeanen moeten samenwerken om dit probleem aan te pakken, want plastic afval komt terecht in onze lucht, onze bodem, onze oceanen en ons voedsel.'

alternatief

Deze plannen zijn zeker een stap in de goede richting, zegt Gert-Jan Gruter. Hij is bijzonder hoogleraar Industriële duurzame chemie aan de Universiteit van Amsterdam. Daar houdt hij zich bezig met het ontwikkelen van materiaal dat als alternatief voor de huidige plastics kan worden gebruikt. Materiaal dat niet

vijfhonderd jaar of soms zelfs langer in de natuur blijft rondzwerven. 'De helft van alle plastics in zee, zijn de zogenaamde *disposables*, wegwerpartikelen die slechts één keer worden gebruikt. Als die verboden worden, kunnen ze ook niet meer in zee terecht komen. Per jaar komt er nu tussen de vijf en tien miljoen ton extra plastic in de natuur. Het probleem is dat dat maar heel langzaam afbreekt, dus alles wat erbij komt, telt op', zegt Gruter. Er zijn alternatieven, zoals composteerbaar en biodegradeerbaar plastic. Maar dat is niet geschikt voor alle toepassingen. Daarom werkt Gruter,

samen met andere universiteiten en bedrijven aan alternatieven. Maar uiteindelijk zullen we ook veel meer en beter moeten gaan recyclen, zegt hij. Om dat te bereiken moet er vooral voor consumenten veel meer duidelijkheid komen. 'Want als je zo'n knisperend plastic aardappelzakje hebt, moet dat dan bij het groen, plastic of het restafval? Dat is veel te onduidelijk.' In eerste instantie wil de Europese Commissie een verbod voor alle wegwerpartikelen waar een betaalbaar alternatief voor is. Lidstaten moeten uiteindelijk zelf beslissen wat ze precies met die plannen gaan doen. Als

ze de aanbevelingen overnemen, zijn de stokjes in onze wattenstaafjes straks bijvoorbeeld van hout. Zitten we dan niet met het volgende milieuprobleem omdat we al het hout opmaken? Daar is Gruter niet bang voor. 'We gebruiken fossiele bronnen voor brandstof, energie en voor materialen. Voor brandstof zijn er veel alternatieven. Wind-, zonne- of geothermische energie bijvoorbeeld. Voor materialen is er maar één: biomassa. En als je van een boom planken zaagt, houdt je 30 procent restafval over. Er is dus meer dan genoeg om dit soort houtjes te maken.' <

WAT ZIJN DE ALTERNATIEVEN?

► **Wattenstaafjes:** in plaats van plastic stokjes, zijn ook staafjes van papier of hout verkrijgbaar. Voor wie echt op de duurzame toer wil, zijn herbruikbare oorreinigers, een soort 'lepels' van metaal en kunststof verkrijgbaar.

► **Rietjes:** voor eenmalig gebruik zijn rietjes van karton of rietstengels te krijgen. Herbruikbare rietjes zijn beschikbaar van onder andere glas, rvs, bamboe en siliconen. Wel goed schoonmaken na gebruik.

► **Bestek, borden en roerstaafjes:** wie iets zoekt dat wel tegen een stootje kan, maar geen plastic wil, kan bijvoorbeeld borden en bestek van bamboe aanschaffen. Voor eenmalig gebruik zijn er volledig afbreekbare plastic verpakkingen van suikerriet, maïs, cellulose en stro.

VERVUILING NEDERLANDSE STRANDEN

Stichting De Noordzee heeft twaalf jaar lang onderzoek gedaan naar het afval op de Nederlandse stranden. In 2016 presenteerde ze de resultaten. Op de Nederlandse stranden zijn gemiddeld 380 stuks afval per honderd meter strand te vinden. 90 procent daarvan is plastic afval. Tijdens de Beach Cleanup haalde de stichting met vrijwilligers 15.000 kilo afval van de stranden.

HET SUCCESVERHAAL VAN DE TASJES

Sinds 1 januari 2016 mogen winkeliers geen gratis plastic tasjes meer weggeven. Klanten moeten daar nu 5 of 10 cent voor betalen. In april 2017, ruim een jaar later, berekende onderzoeksbureau SAMR dat er al 71 procent minder tasjes over de toonbank gingen. Het aantal tasjes dat als zwerfafval op straat eindigde, was al met 40 procent gedaald. De tasjesmaatregel werd ingevoerd na plannen van de Europese Commissie om het aantal gratis plastic tasjes terug te dringen. Lidstaten mochten zelf weten hoe ze dat zouden aanpakken.

nieuwsvandaag

10.00

Meldplicht

De rechtbank in Den Haag beslist of de meldplicht voor Volkert van der G. vervalt.

11.30

Ereveld

Begin opgraven 103 onbekende doden Nationaal Ereveld Loenen om hun identiteit vast te stellen.

